

T.C.

**GAZİANTEP ÜNİVERSİTESİ
ARAŞTIRMA PROJELERİ YÖNETİM BİRİMİ**

Proje No: FEF.14.01

**CEMİL CAHİT GÜZELBEY’İN YAZILARINI TURİZME KAZANDIRMA VE
CEMİL CAHİT GÜZELBEY BELGESELİNİ HAZIRLAMA PROJESİ**

**Proje Yürütücüsü
Doç. Dr. Halil İbrahim Yakar**

**Gaziantep
Mart 2017**

T.C.

**GAZİANTEP ÜNİVERSİTESİ
ARAŞTIRMA PROJELERİ YÖNETİM BİRİMİ**

Proje No: FEF.14.01

**CEMİL CAHİT GÜZELBEY’İN YAZILARINI TURİZME KAZANDIRMA VE
CEMİL CAHİT GÜZELBEY BELGESELİNİ HAZIRLAMA PROJESİ**

**Proje Yürütücüsü
Doç. Dr. Halil İbrahim Yakar**

**Proje Araştırmacıları:
Doç. Dr. Halil İbrahim Yakar**

FEN-EDEBİYAT FAK. TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI BÖLÜMÜ

**Gaziantep
Mart 2017**

ÖNSÖZ

Gaziantep bulunduğu stratejik konum itibariyle ilk uygarlıklardan itibaren çeşitli medeniyetlere ev sahipliği yapmış kadim bir kenttir. Gaziantep tarih boyunca değişik medeniyetleri bünyesinde barındırmış, farklı kültür zenginliklerinin ve inançların birleşme noktası olmuş bir şehirdir. Bir kültür ve ticaret merkez olma vasfını her daim muhafaza eden Gaziantep, bugün de ülkemize her alanda katma değer üreten şehirlerin başında gelmektedir.

Gerek Osmanlı döneminde gerek Cumhuriyet döneminde her zaman farklı olmayı ve farkındalık yaratmayı başaran Gaziantep, Milli Mücadele döneminde de eşsiz direnişiyle ulusal Kurtuluş savaşımızda ayrı bir öneme sahip olmuştur. Ticari ve kültürel başarılarıyla, geleneksel el sanatlarıyla, turizmiyle, mutfak kültürü ile, değerini her geçen gün artıran ve bu haliyle dünyaca tanınan bir şehir durumuna gelmiştir.

Toplumlar sağlıklı bir gelişme göstermedikleri takdirde, zaman içerisinde kendi kültürel değerlerinde ciddi kayıplar yaşamaktadırlar. Toplumsal değerlerin kaybolması veya çağa ayak uydurarak değişmesi yeni yetişen neslin kültürel yabancılaşmasına sebep olmaktadır.

Geçmiş dönemlerde Gaziantep ile ilgili araştırma ve inceleme yapan araştırmacılar içerisinde Cemil Cahit Güzelbey ve araştırmalarının ayrı bir yeri vardır.

Bir Gaziantep sevdalısı olan Cemil Cahit Güzelbey, Gaziantep'in yetiştirdiği, mümtaz şahsiyetlerden birisidir. Kendini Gaziantep kültürünü araştırmaya; araştırdıklarını da gelecek kuşaklara aktarmaya adanmış değerli bir kişiliktir.

Cemil Cahit Güzelbey, hukukçu kimliğinin yanı sıra Gaziantep'le ilgili pek çok konuda araştırmalar yapmış, ve çalışmalarını elinden geldiğince yayımlamaya gayret etmiştir.

Araştırmacı, yazar ve halk bilimci olarak Türkiye'nin birçok yerinde yapılan kongre ve sempozyumlara katılan Cemil Cahit Güzelbey, Gaziantep ve yöresi ile ilgili araştırdığı kaynak ve bulguları bu toplantılarda sunmuştur. Cemil Cahit Güzelbey Türk Dil Kurumu'nda on sekiz yıl çalışmıştır. 1963-1978 yılları arasında da Gaziantep Radyosu'nda Gaziantep folkloru, edebiyatı ve kültürü üzerine konuşmalar yapmıştır.

Araştırmalarına 1938 yılında başlayan Cemil Cahit Güzelbey, eserlerinde Gaziantep'in Osmanlı ve Cumhuriyet dönemine ışık tutarak Gaziantep'in geleneklerini, göreneklerini ve kültürünü kayıt altına almıştır.

Gaziantep'te çıkan pek çok gazetede araştırmalarını yayımlamıştır. Bu araştırma ve inceleme yazıları Gaziantep'in geçmişinden bugüne yaşadığı kültürel ve sosyal değişimleri, tarihi olayları ve dönemine ait güncel sorunları kapsamaktadır.

Yaşamını Gaziantep'in kültür hayatının kalkınmasına adanmış biri olarak ardında 23 kitap, yayıma hazır 16 çalışma ve sayıları 5000'i bulan yazı bırakmıştır. Cemil Cahit Güzelbey, araştırma ve incelemelerini son nefesine kadar devam ettirmiş, yerel ve ulusal bazda 20 dergi ve süreli yayında, 18 günlük gazetede yazılar yazmıştır.

Güzelbey'in kitapları ve gazete koleksiyonları Gaziantep Üniversitesi Kütüphanesinde kendi adını taşıyan ayrı bir salonda sergilenmekte ve okuyuculara hizmet vermektedir. Güzelbey, Gaziantep Üniversitesinin ODTÜ'ye bağlı bir kampüs olarak açılması evresinde büyük katkıları olmuş birisidir. Bu nedenle Güzelbey'in adı şu an üniversitedeki bir amfiye verilmiştir. Çeşitli kurum ve kuruluşlardan 25'e yakın ödül almıştır.

Gaziantep üzerine yaptığı araştırmalar sonucu kendisine layık görülen bazı olaylara son derece mutlu olmuştur. Bunlardan birisi, kuruluşunda büyük emekleri olan Gaziantep Üniversitesi'nin kendisini, 29 Mayıs 1989 yılında Fahri Doktora ünvanına layık görmesidir. Gaziantep Büyükşehir Belediyesinin kendi adını bir sokağa vermesi de etkilendiği olaylardan birisidir. Uzun yıllar Gaziantep basınında yer aldığı için 1986 yılında basın şeref kartıyla ödülledirilmesi başka bir mutluluk kaynağı olmuştur. Ayrıca Acaroba Köyü'ndeki okula kendinin ve eşi Saliha Hanım'ın adı verilmiştir.

Cemil Cahit Güzelbey çevresindekilere her konuda yardım etmeyi seven bir insan olduğu gibi, çevresinden de her zaman saygı duyulan bir kişi olmuştur.

Son derece mütevazı, hoşgörülü, yardımsever, mutlu, sevecen, kendisi ile barışık, maddi dünya ile ilgisi olmayan bir insan olarak tanınmıştır. Dürüstlüğü, çalışkanlığı ve ilkeleriyle yaşadığı dönemde örnek olmuş bir şahsiyettir. Herşeyini Gaziantep'e adanmış birisidir.

Bu çalışmanın ana teması Cemil Cahit Güzelbey'in arşivinde dosya halinde bulunan ve Güzelbey'in hayatta iken kitaplaştırmayı düşündüğü yazılar topluluğundan meydana gelmektedir. Cemil Cahit Güzelbey'in bu çalışmada kitaplaştırdığımız dosya halinde bulunan 13 eseri şunlardır: *Cemil Cahit Güzelbey Bibliyografyası, Şair Abbas Lütfi Uyanık ve Şiirleri, Gaziantep Büyükleri ve Gaziantep Meşahiri'ne Ek'in Eki, Gaziantep Halk Ozanları, Gaziantep Bilim ve Sanat Yolcuları, Gaziantep Folklorundan Notlar, Gaziantep Yer Adları, Gaziantep Meslek Kolları, Gaziantep Sosyal Yaşamı, Gaziantep Müzik Tarihi, Gaziantep Müzik Yaşantısı, Gaziantep Yemekleri ve Mutfak Araçları.*

Bu çalışma Cemil Cahit Güzelbey'in sağlığında dosya olarak biraraya getirdiği fakat maddi yetersizlik sebebiyle kitaplaştırmadığı eserlerinin bir araya getirilmesiyle oluşmuştur. Oğlu M.Ragıp Güzelbey'in istafademize sunduğu arşivinin düzenlenmesi sonucu bu eser vücuda getirilmiştir. Her bir eser Güzelbey'in farklı zamanlarda gazete ve dergilerde yazdığı makalelerinin tertiplenmesiyle oluşmuştur.

Bu çalışmaya ek olarak bir de Cemil Cahit Güzelbey belgeseli hazırlanmıştır. Hayatı hakkında toplanan bilgilerden ve onu tanıyan kişilerle yapılan röportajlarla desteklenen senaryo oluşturulmuş, elde bulunan mevcut fotoğraflar da kullanılarak bir belgesel film meydana getirilmiştir. Belgeselde kullanılan eski görüntüler Olay TV ve Güneydoğu Radyo Televizyon (GRT) arşivinden alınmıştır.

Cemil Cahit Güzelbey'in zamanında dosyalar haline getirdiği kendi arşivini araştırmak üzere istafademize sunan, elindeki fotoğraf ve görsel malzemeleri kullanmamıza imkan tanıyan ve bu araştırmanın her aşamasında yardımlarını esirgemeyen Rahmetli Cemil Cahit Güzelbey'in oğlu M. Ragıp Güzelbey'e sonsuz şükranlarımı sunuyorum. Ragıp Bey'in yardım ve destekleri olmasaydı böyle bir çalışma olmayacaktı. Rahmetli Cemil Cahit Güzelbey binbir zorlukla oluşturduğu yazılarını birer kitap halinde, sağlığında bastırmayı çok arzu etmiş olmasına rağmen maddi yetersizlikten dolayı bu büyük özlemini yerine

getirememişti. Onun yolunu takip eden bizler, dosya halinde bulunan çalışmalarını bir kllyat haline getirerek yayınlamakla onun ruhunu şad ettiğimizi ummaktayız. En büyük arzusu yaptığı çalışmaların geniş halk kitlelerince tanınması ve böylece zengin Gaziantep kültürünün herkes tarafından layıkıyla anlaşılması olduğu için, bu çalışma ile bir nebze de olsa katkı sağlayabildiysek kendimizi mutlu addedeceğiz.

Merhum Cemil Cahit Güzelbey Gaziantep kültür, tarih, edebiyat, turizm, folklor hayatına büyük katkıları olmuş, sayısız eserler vermiş kıymetli bir şahsiyettir. Gelecek nesiller kendisini minnetle ve rahmetle anacaktır. Mekanı Cennet olsun.

Bu alışma Gaziantep Üniversitesi Bilimsel Araştırmalar Proje Birimi tarafından FEF.14.11 kapsamında desteklenmiştir. Bu bağlamda başta rektörümüz Prof. Dr. Ali Gr olmak üzere BAPB yönetimine ve bütün çalışanlarına teşekkür ediyorum.

Mart 2017, Gaziantep

Doç. Dr. Halil İbrahim YAKAR